

Uierzelf, maffiapraktijken en 'de Veet van ons Damienne'. Toppolitici en zakenlui kruipen steeds massaler op de racefiets. Dat levert - noblesse oblige - geweldige anekdotes op. Maar waar komt hun liefde voor de koers toch vandaan? Een proefondervindelijk onderzoek in het wiel Bart Tommelein, aan de vooravond van de 93ste Ronde Van Vlaanderen.

'Gasten, kom kijken! Onze journalist ziet groen. Prachtig. Een groene journalist. Mijn dag is goed! Neen, mijn wéék is goed! Man, dat doet deugd, een journalist zo zien afzien.'

Het is zondagochtend, 10 uur. Ik zit op een racefiets en ik ben aan het sterven in het wiel van Bart Tommelein, Kamerfractieleider van Open VLD. En 'Tomme', zoals ze hem hier noemen, vindt dat duidelijk een hoogst vernamelijk schouwspel. Afgelopen week heeft hij als voorzitter van de Fortis-commissie zijn eindconclusies aan het vaderland voorgesteld. En die werden niet bepaald op applaus onthaald, om het met een understatement te zeggen. 'Een commissie die een muis baarde', noemden kranten het. 'Een doofpot- en een witasoperatie'. 'Een wansmakelijke vertoning', zelfs. Om maar te zeggen: natuurlijk vindt Tommelein het prachtig, een journalist die groen uitslaat. En natuurlijk vindt hij het niet erg om me - o nederlaag - af en toe een duwtje in de rug te geven. Ook politici lachen graag laatst, en best.

Begin deze week stuurde ik Bart Tommelein een mail. 'Ik schrijf een artikel over politici en bedrijfsleiders die fietsen. Naar aanleiding van de Ronde van Vlaanderen. Klopt het dat u zelf een aantal jaar geleden een wielclubje hebt opgericht, de Noordzee Wielclub Oostende? Klopt het dat jullie elk jaar deelnemen aan de Ronde van Vlaanderen voor

amateurs. En zo ja: kunt u me vertellen wat daar zo geweldig aan is?' Een paar minuten later zat al een antwoord in mijn mailbox. Kort, maar to the point. 'Wat is er zo geweldig aan de Noordzee Wielclub Oostende? Ik kan dat niet uitleggen, vrees ik. Met de beste wil van de wereld niet. Je moet dat zelf ondervinden. Kom zondagochtend af, als je zin hebt. Dan gaan we fietsen. Je kunt me rijden. 15 man. Trainingsochtend: 50 kilometer, zoets. Op het gemak. Geen stunt- en vliegwerk. Het seizoen is nog jong.'

Het seizoen is nog jong, dat klopt, maar de traditie is oud. Reclamemaker en politiek strateeg Wim Schamp noemde de racefiets jaren geleden al het ideale instrument voor politici om te laten zien dat ze 'ook maar mensen' zijn. En dat had zo zijn gevolgen. Toppolitici die niet fietsen, zijn zeldzamer dan toppolitici die dat wel doen. Allemaal ontdekten ze de racefiets, desnoods onder zachte dwang. Johan Vande Lanotte (sp.a) kon zich een paar jaar geleden niet snel genoeg van basketballeer tot wieleroerist bekeren. Hij had geen andere keuze, in de bitse strijd om 'de 16' met wielergigant Yves Leterme (CD&V) en Guy Verhofstadt (Open VLD).

Het peloton van de Weststraat is groot. CD&V-kopstukken Yves Leterme, Kris Peeters, Marianne Thyssen en Johan Sauwrens vreten allemaal 'duizenden kilometers per jaar'. Idem voor Renaat Landuyt en Bert Anckaers van spa, voor Geert Bourgeois van NVA, en voor Patrick Dewael, Vlaams minister-president Kris Peeters: 'Ik vlam altijd. Op de fiets of in de politiek. Ik begin ook altijd met te koersen. Eens goed doortrekken om te zien wie niet kan volgen. Dat jongensachtige gaat me wel af.'

wereldkampioen Jean-Pierre Jemp' Monseré, die op de fiets verongelukte. En Bert Anckaers, die de fiets nog maar een paar jaar geleden ontdekte, doet tegenwoordig zelfs het haar van zijn benen. 'Dat hoort bij het ritueel', vertrouwdde hij een journalist toe in een (veel te) openhartig interview. 'Ik gebruik de Veet van ons Damienne, de pijnloze manier.' Zó menselijk hoeven onze politici nu ook weer niet te worden. Vlaams minister-president Kris Peeters (CD&V) ging, ongelofelijk maar waar, zelfs nog verder. Toen hij vertelde over zijn pelgrimstocht op de fiets naar Santiago De Compostella. 'Een heel plezante ervaring. Maar niet voor mijn achterwerk. Daar heb ik twee, drie dagen toch wel veel last van gehad.' En dan, alsof dat niet volstond: 'Uierzelf is dan een goede remedie.'

Politici en de wielersport, het levert wel vaker memorabele uitspraken op. Zoals als gefilosofeerd wordt over de politiek en de koers. Of als parallel worden getrokken of metaforen gesmeed. 'De EU is zoals een fiets. Hij moet rijden of hij valt om', zei Verhofstadt ooit. En zijn partijgenoot Herman De Cro, die het liefst binnen fietst: 'Oppositie voeren, dat is als fietsen op een hometrainer. Je krijgt er een kloek hart van, en stevige kuiten en spieren, maar je geraakt niet vooruit.' CD&V'ers hebben dan weer de neiging hun hele persoonlijkheid te verklaren aan de hand van hun fietsgedrag. Voorzitter Marianne Thyssen, die om de twee weken met vrienden in de Pyreneeën gaat fietsen: 'Ik klim het liefst alleen. Ik ben geen haantje-de-voorst, niet op de fiets en niet in de politiek. Ik hoef niet zo nodig op de foto.' En - alweer - Vlaams minister-president Kris Peeters: 'Ik vlam altijd. Op de fiets of in de politiek. Ik begin ook altijd met te koersen. Eens goed doortrekken om te zien wie niet kan volgen. Dat jongensachtige gaat me wel af.'

Ongeluk in de politiek, dat is ook ongeluk in de koers, blijktbaar. Oud-premier Yves Leterme, met ruime voorsprong de grootste wielerspreker uit de Weststraat, trok na het Fortis-debat naar Calpé aan de Costa Blanca in Spanje, om er anderhalf jaar die-ellende van zich af te fietsen. Hij deed dat op uitnodiging van zijn goede vrienden en ex-wielrenners Andrej Tsjmil en Jef Braeckelvel, die er op oefenstage waren met zijn Katoesja-wielploeg. 'De fiets is een ideale plek om je hoofd vrij te maken', liet Leterme optekenen, yanop een fonkelnieuwe carbonfiets. Niet dus. Een paar dagen later schreef 'Humo' dat hij de fiets en het verblijf cadeau had gekregen van Igor Makarov, een maffieuze zakenman uit Moldavië die bij Katoesja de touwtjes blijktbaar in handen had. Gedaan met de rust. En nog een paar dagen later berichtten kranten dat de ex-premier stopte met roken. Er zitten alleen vrienden van vroeger in, en vrienden van vrienden. Iemand houdt al sinds 1996 een website bij met riverslagen, statistieken, klasseringen, foto's en een 'bijzondere rubriek'. Elk voorjaar is er een openingsweekend, en elke zomer gaan ze samen fietsen in Zuid-Frankrijk. Zonder partners. 'Dan huren we een huisje, dan nemen we een barbecue mee. Daar leef je voor, voor die dingen.'

***
'Opgepast, overstekende gans!' 'Gans? Gans? Gans gijzelf, ja! Dat is een eend, stoemeloat!'

Het is zondagochtend, 11 uur intussen. Ik zit nog steeds op een racefiets en ik slaag er nog steeds in de pedalen rond te duwen. 32 kilometer per uur, toont mijn fietscomputer. De wind beukt op me in. Ik ben al drie keer gestorven intussen. Minstens. Alles doet pijn. Mijn drinkbus is leeg - tien keer de aanbevolen dosis Isostar, en er is nog 25 kilometer

te gaan. En toch. Om de een of andere duistere reden begin ik dit zowaar leuk te vinden. Een paar zonnestrallen breken door de donkergrise wolken. De polders kunnen zo in een prentkaart. 'Le plat pays' van Jacques Brel, verfronter valt dit niet te beschrijven. 'Des cathédrales comme uniques monalgies.' 'Un ciel si bas qu'il fait l'humilité', dat vooral. Bart Tommelein komt naast me fietsen. Hij is uitgewaaid en uitgelachen, intussen. Ik krijg te weinig adem om fatsoenlijk vragen te kunnen stellen. Maar hij is zeker niet de topmanager met wielrennersbenen. Hans Bourlon van Studio 100 fietst ook. Hij zit samen in een clubje met econoom Geert Noels, die 10.000 kilometer per jaar fietst. Voor Paul Huybrechts, de voorzitter van de Vlaamse Beleggers Federatie, is graag fietsen zelfs 'een voorwaarde om tot zijn vriendenkring te kunnen behoren'.

Herman Schuermans, de organisator van Rock Werchter, noemt zich dan weer 'een fervent blijder van het Merckxisme, de enige ideologie die sinds het vallen van de Muur nog overblijft'. Schuermans sponsoreert ook een wielploeg en een Ronde van België (de T/W Classic), en doet armen bij wijze van bonus wel eens een Eddy Merckx-fiets cadeau. Bovenop hun page. Omdat het een kleine wereld is, gaat hij eens fietsen met... Guy Verhofstadt en Wouter Vandenhauwe. 'Fietsen is een typische netwerksport, zeker in

direct. Ik word zwaarder, mijn hartslag gaat omhoog. Ik word snel humeuriger ook.'

***
In elke Vlaming zit een Flandrien. De voorbije tien jaar verdubbelt het aantal recreatieve fietsers in Vlaanderen tot 1,7 miljoen, blijkt uit een onderzoek van de KULeuven dat deze week wereldkundig werd gemaakt. Fietsen is daarmee - afgetekend - de populairste sport van Vlaanderen. Laagdrempelig en gemakkelijk in te passen, zijn belangrijk de belangrijkste succesredenen.

Ook veel zakenlui en managers zijn wielersprekers. Wouter Vandenhauwe van het productiehuis Woestijnvis is de bekendste. Met zijn holding De Vijver werd hij eind vorig jaar eigenaar van De Ronde Van Vlaanderen, die hij vanaf 2010 officieel organiseert. Maar hij is zeker niet de topmanager met wielrennersbenen. Hans Bourlon van Studio 100 fietst ook. Hij zit samen in een clubje met econoom Geert Noels, die 10.000 kilometer per jaar fietst. Voor Paul Huybrechts, de voorzitter van de Vlaamse Beleggers Federatie, is graag fietsen zelfs 'een voorwaarde om tot zijn vriendenkring te kunnen behoren'.

Herman Schuermans, de organisator van Rock Werchter, noemt zich dan weer 'een fervent blijder van het Merckxisme, de enige ideologie die sinds het vallen van de Muur nog overblijft'. Schuermans sponsoreert ook een wielploeg en een Ronde van België (de T/W Classic), en doet armen bij wijze van bonus wel eens een Eddy Merckx-fiets cadeau. Bovenop hun page. Omdat het een kleine wereld is, gaat hij eens fietsen met... Guy Verhofstadt en Wouter Vandenhauwe. 'Fietsen is een typische netwerksport, zeker in

politieke kringen en in de zakenwereld', zegt de sportpsycholoog en wielerspreker Jef Brouwers. Hij is sinds jaar en dag het geheime wapen van tal van topwielrenners, en krijgt bij zijn coachingbedrijf ACT - Partners For Results - geregeld topmanagers over de vloer. 'Niet alleen hoe vaak, hoe veel en hoe hard je fietst, is tegenwoordig belangrijk. Ook met wie je fietst, wordt steeds belangrijker. Er worden steeds meer vipkoersen en vipfietstochten georganiseerd. Dat is echt booming business. Het is vaak een prestigekwestie om daaraan te mogen deelnemen. Of op zondagochtend eens goed doortrappen met een jeugdidoel of een wielerspreker, dat staat nog veel chiquer. Gaan fietsen met God. Ex-wielrenners laten zich daar goed betalen. Eddy Planckaert bijvoorbeeld. Of in het buitenland: Lance Armstrong, die intussen met alle groten der aarde ging fietsen. Ook bij alle grote wielersprekers moet je laten zien, natuurlijk. In de vijpeter, of beter nog: in een volgvagen van de een of de andere toploper, in het hart van de koers. Zo'n volgvagen, dat is de parterre van de opera vroeger. De eerste rij. Daar moet je als vip gezien worden.'

Behalve netwerken willen fietsende zakenlui en toppolitici vanzelfsprekend ook gewoon gezond blijven, zegt Jef Brouwers - om meer en meer terribel Frank Vandenhauwe is een vaste klant. 'De wielersport past bij de hele cultuur. Mens sana in corpore sano' is meer dan ooit het devies. We verwachten van onze politici en onze bedrijfsleiders dat ze er goed en gezond uitzien, en ook zo leven. Wielrennen is ook een prestatiegerichte sport. Heel meetbaar. Ook dat spreekt veel managers aan. Ritafstanden, gemiddelde snelheden, calorieverbruik. Met de fietscomputerjes wordt dat heel nauwkeurig bijgehouden. En daar kan dan mee opgeschet worden, natuurlijk. En dan is er nog het materiële

aspect. Ook ontzettend belangrijk. De carbonfiets, al dan niet op maat gemaakt. Het gesofistikeerde windstopperpak. De supersonische zonnebril. De iPod ook, meer en meer. De mountainbike voor de winter. Alle andere gadgets. Zeker voor mannen is dat heel belangrijk. In dat opzicht blijven het kleine jongetjes. 'O, en imago, natuurlijk. Fietsen is en blijft dé sport van de gewone man. Dé sport waarmee iedereen kan tonen dat hij 'een eenvoudige jongen is gebleven', hoezeer het hem ook voor de wind is gegaan - dat hebben we graag in Vlaanderen. Fietsen werkt heel nivellerend. Allemaal samen dwangarbeiders van de weg, dat idee. En had ik al gezegd die het verslavend was, fietsen? Fysiek verslavend?' 'Die met het rijwiel begint, die blijft eraan plakken.' Stijn Streuvels, onze grote schrijver, wist het honderd jaar geleden al.

***
'Tomme, dat was mijn leider bij de scouts vroeger. Weet je wat zijn totemnaam was? Roekeloze buizerd. Schoon, hé. En weet je wat mijn totemnaam was? Kaptot condoompje.'

Het is zondagmiddag, 12.30 uur. Ik zit niet meer op de fiets nu. Ik zit aan een tafeltje in De Vlas-

schaard in Steene, een café waar de tijd vijftig jaar geleden stil is blijven staan. Als het al niet veel langer geleden was. Aan het plafond hangen landbouwwerktuigen. Aan de muren een herteneggevel, heiligenbeelden en oude muziekinstrumenten. De waarden heeft verse aspergesop gemaakt. Er zijn toastjes, ook. Scampi's op een stokje. Calamars. En abdijbieren, vanzelfsprekend. Veel abdijbieren. Er wordt gelachen en gepraagd. De vriendschap is tastbaar. 'Gezelligheid kent geen tijd', staat in krullige sterletters boven de haard. Er staat een opgezette uil op de schouw. 'Dit', zegt Tommelein met een brede grijns, 'is het leukste aan fietsen. De meeste van de gasten die je hier rond de tafel ziet zitten, ken ik al veertig jaar. Sommige heb ik nog leiding gegeven bij de scouts. Het zijn mensen van allerlei rang en slag, eigenlijk. Een arts. Een autoverkoper. Een ingenieur. Een bioloog. Een fietsmaker. Een politicus. Een drukker. Een informaticus. Een apotheker. Een donateur. Een verzekeringsmakelaar. Een goeie weerspiegeling van de middenklasse, ja.' Zijn bijlange niet allemaal liberalen. Ik denk niet dat ze allemaal voor me stemmen. Ook al heb ik het nooit gevraagd. Het zou me verwonderen, eigenlijk. Maar dat doet er niet toe. Je voelt in zo'n bende wat er leeft in de maatschappij. Je maakt wat mee ook, samen. Dat houdt je met de voeten op de grond. Iemand scheidt. Iemand verliest een ouder of een kind. De dingen des levens. Veel van wat ik hier hoor, neem ik maandag mee naar het partijbureau. Als ik hier iemand hoor zeggen: 'Ik vind dat...', dan weet ik: 'Oorhouden!' Mensen zeggen me hier ook altijd vierkant hun gedachten. Geloof me, dat is goud waard voor een politicus!

Wouter VAN DRIESCHTE

DE WIELERHYPE WAAROM ZOVEEL POLITICI EN MANAGERS DE BENEN SCHEREN

“

Fietsen is een netwerksport. Niet alleen hoe vaak, hoe veel en hoe hard je fietst, is belangrijk. Ook met wie je fietst. Een wielerspreker, dat is het beste. Fietsen met God.

PHOTO: PHOTOGRAFIE